

Scenarij "Dobar Socijalizam"

Aleksandar Šarović

Nastavak na scenario  
Kapitalizam

INT TV STUDIO JAVNE TELEVIZIJE VEČE

Voditelj Tom Lawson vodi diskusiju na temu budućih promjena u društvu. Na paroli ispod znaka JTV piše IDEMO DALJE. Sudjeluju Patricia Green, Patrick Nelson i George Sullivan. U gledalištu se nalazi oko 200 gledatelja.

TOM

Dragi gledatelji dobro večer. Kao što vidite, posjetio nas je kompletan državni vrh. U studiju se nalaze predsjednica države Patricia Green, predsjednik Parlamenta Patrick Nelson i predsjednik Humanističke partije George Sullivan. Iskustvo mi govori da se nešto opasno sprema. (nasmije se) Mi smo napravili ovu emisiju „Idemo dalje“ na njihov zahtjev. Dobro večer dragi gosti!

GEORGE

Dobro večer.

PATRICIA

Dobro večer.

PATRICK

Dobro večer.

TOM

Gospodine Nelson, kuda dalje?

PATRICK

U bolju budućnost naravno.

PATRICIA

(upada)

Mi smo postigli maksimalno što smo mogli ostvariti u kapitalističkom sistemu. Kapitalizam se dalje ne može razvijati.

TOM

Zašto?

PATRICIA

Da bi opstao kapitalizam mora ostvariti profite. Profiti su uvjetovani stalnim rastom proizvodnje a to nije moguće ostvariti.

TOM

Zašto?

PATRICIA

Rast proizvodnje više nije nužno potreban zato što je opseg potrošnje koji imamo danas prilično dovoljan da zadovolji naše potrošačke potrebe. Potrošnja se održava na umjetan način pomoću propagande. Sa druge strane rast proizvodnje je ograničen i prirodnim resursima.

TOM

Pa šta da radimo?

PATRICIA

Trebamo racionalizirati potrošnju. Ali to je upravo ono što ugrožava kapitalizam. Osim toga kapitalizam je nestabilan sistem. Za stabilnu ekonomiju su potrebne velike promjene. Mi ćemo danas započeti diskusiju koja bi trebala svima objasniti kuda treba dalje.

TOM

Kuda dalje?

GEORGE

U socijalizam.

TOM

(se nasmije)

Tek što sam pomislio da smo pobjegli od socijalizma kad evo ga opet!

Publika se nasmije.

GEORGE

Ne smijemo više bježati od socijalizma jer nam je on jedini izlaz. Mi smo bježali od sistema koji se prije može nazvati diktatura "velikih vođa" (pokazuje navodnike rukama) a ne socijalizam.

TOM

Šta je socijalizam za vas?

GEORGE

Socijalizam je sistem koji će dati jednaka prava ljudima, veću slobodu i bolji život nego kapitalizam.

TOM

Kako?

GEORGE

Kad ga građani usvoje socijalizam će pobijediti kapitalizam pomoću veće produktivnosti privrede i pomoću stabilne ekonomije.

TOM

Dobro, kako će socijalizam ostvariti veću produktivnost od kapitalizma?

PATRICIA

Uvesti ćemo otvoreno takmičenje radnika za svako javno radno mjesto. Radnik koji ponudi veći profit, više proizvedene robe, bolju, čistiju ili jeftiniju proizvodnju u bilo kojem trenutku će dobiti željeni posao.

TOM

Uh, uh... jeste li sigurni da je to moguće ostvariti?

PATRICK

Realizacija takvog sistema je samo tehnički problem.

GEORGE

(upada)

Ni jedna ekonomija ne može biti produktivnija od one u kojoj svako radno mjesto dobija najbolji radnik na raspolaganju. Privatna preduzeća neće moći slijediti takvu produktivnost. To će biti kraj kapitalizma.

TOM

Zašto privatne kompanije nebi to isto mogle provesti?

GEORGE

Zato što je princip slobodnog takmičenja za svako radno mjesto

(MORE)

GEORGE (cont'd)  
 nespojiv sa principom privatnog  
 vlasništva nad sredstvima za  
 proizvodnju.

TOM  
 Šta će na to reći vlasnici  
 privatnih preduzeća?

GEORGE  
 Neće ništa reći. Oni će tražiti od  
 države da otkupi njihove kompanije  
 i država će to učiniti.

TOM  
 Državi će trebati puno novca!

GEORGE  
 Ne. Kompanije se neće otkupljivati  
 novcem nego državnim akcijama. Mi  
 smo ih nazvali humanističke akcije.

TOM  
 Znao sam da ćete predložiti velike  
 promjene ali ste me ipak  
 iznenadili.

GEORGE  
 (se nasmije i doda)  
 Nikad nas ne smijete potcijeniti.

TOM  
 (nasmije se pa malo razmisli)  
 Takmičenje radnika treba  
 regulirati, jel tako?

GEORGE  
 Da. Svako radno mjesto će imati  
 definiranu produktivnost u  
 kompjutorskom centru. Radnik koji  
 ponudi veću produktivnost za  
 željeno radno mjesto odmah postaje  
 primarni kandidat. Ukoliko  
 zaposleni radnik na tom radnom  
 mjestu želi ostati na svom poslu on  
 mora prihvatiti veću produktivnost  
 konkurenta. Ako nije u stanju  
 preuzeti nove obaveze ili to ne  
 želi, on mora prepustiti svoj posao  
 konkurentu.

TOM

Samo tako?

PATRICK

U principu da. Mi smo u stvari razvili tržište rada. Kao što roba na tržištu dobija svog idealnog kupca tako će svako radno mjesto dobiti svog idealnog radnika. To će donijeti veliki napredak u proizvodnji i u društvu.

TOM

Hoćete reći ako je tržište roba razvilo kapitalizam onda će tržište rada razviti socijalizam?

PATRICK

Da.

TOM

A šta da rade ljudi koji izgube posao?

PATRICK

Ljudi koji izgube posao će biti ekonomski zbrinuti i pronaći će novi posao zato jer će postojati radno mjesto za svakog radnika.

TOM

Kako će to radnici biti zbrinuti?

PATRICK

Svi ljudi će primati dohotke.

TOM

Svi?

PATRICK

Da svi.

TOM

Možete nam reći nešto više o raspodjeli dohodaka?

GEORGE

Dohotci će ovisiti o mnogim faktorima. Možda je sada najvažnije da spomenem cijenu rada.

TOM

Recite!

GEORGE

Normalno veća cijena rada daje veći dohodak. Ali pravo na rad na svakom radnom mjestu koje ima definiranu produktivnost će dobiti radnik koji zatraži manju cijenu rada.

TOM

Tržište će regulirati cijenu rada?

PATRICIA

Da.

TOM

Kako mislite to...

Patricia ga prekida.

PATRICIA

Izvinite što vas prekidam. Možete li zamisliti situaciju u kojoj je dobra roba na tržištu jeftina a loša roba skupa?

TOM

Ne.

PATRICIA

Naravno da ne možete! Ali to je upravo ono što danas imamo u raspodjeli rada. Postoje ugodni, dobro plaćeni poslovi i neugodni, loše plaćeni poslovi. To je rezultat potpunog nedostatka tržišta rada. Tržište rada će uz pomoć cijene rada uravnotežiti radni interes za svim poslovima.

TOM

Jako interesantno. (razmisli) A proizvodnja, kako će proizvodnja biti organizirana u socijalizmu?

PATRICK

Mi vjerujemo da će se sve kompanije udružiti u jednu veliku kompaniju sa centraliziranim rukovodstvom. Centralizirani sistem će ostvariti efikasniju koordinaciju rada i efikasniju proizvodnju.

TOM

(nasmije se)

Vi ste baš odlučili podići  
revoluciju. (sad ozbiljno)  
Centralizirano rukovodstvo u  
socijalizmu se nije baš moglo  
pohvaliti sa velikom  
produktivnošću!

PATRICIA

Sada govorimo o sistemu gdje će  
najsposobniji ljudi zauzeti svako  
radno mjesto. Efikasnost  
proizvodnje će se osigurati  
spuštanjem tržišne konkurencije sa  
nivoa peduzeća na nivo radnih  
mjesto. To će iz temelja  
promijeniti sve.

GEORGE

(dodaje)

Kompjutorska tehnologija omogućava  
efikasnu koordinaciju rada i porast  
produktivnosti velikih proizvodnih  
sistema. Zato privatne korporacije  
rastu. Meni se čini da krupni  
kapital upravo radi na tome da  
formira jednu kompaniju za čitav  
svijet.

TOM

Zašto vam se to čini?

GEORGE

Nekad su se gradovi u svijetu jako  
razlikovali a danas iste kompanije  
možete naći na svim ulicama  
svijeta. One su u vlasništvu malog  
kruga ljudi koji teže da ostvare  
kontrolu cijelog svijeta.

TOM

Imate li dokaze?

GEORGE

Nemam, ali znam da taj krug ljudi  
ima tako veliku financijsku moć da  
može otkupiti konkurenciju ili je  
potisnuti sa tržišta.

TOM

Zašto vi mislite da ćete ih  
pobijediti.



GEORGE

Zato što ništa ne može biti jače od udruženog naroda a pogotovo ako svako radno mjesto dobija najbolji radnik na raspolaganju.

TOM

Spomenuli ste da će socijalistička proizvodnja biti stabilnija od kapitalističke. Zašto tako mislite?

GEORGE

Kada su poznate potrebe potrošača privreda više ne može proizvoditi gubitke. Udružena privreda će tražiti od građana da unaprijed planiraju svoju potrošnju. Tako će se razvijati demokratska planska privreda.

Nastane tišina i Patrick dodaje slijedeću misao.

PATRICK

Ja bih zaključio naše izlaganje ovako: Kad svako radno mjesto postane pristupačno svakom čovjeku u svakom trenutku tek to će biti socijalizam.

TOM

Nadam se da će iza vaših velikih riječi stajati velika djela.

PATRICIA

(upada)

Proizvodnja bazirana na narudžbi potrošača i najbolji radnik na svakom radnom mjestu će osigurati najefikasniju produkciju. Tako će nastati najbolja ekonomija, socijalistička ekonomija.

TOM

Vaš uvod je bio upečatljiv. Nadam se da ćete uspješno obraniti svoj socijalizam. Ima li neko pitanje u gledalištu?

Gledatelj u pedesetim podiže ruku.

TOM

Izvolite.

GLEDATELJ

To što ste rekli lijepo zvuči u teoriji ali praksa socijalizma je bila puno slabija od teorije. (malo razmisli) U kapitalizmu vlasnici kapitala odgovaraju svojim kapitalom za svoje poslovanje. U socijalizmu niko ništa nije odgovarao i zato je socijalizam propao. Šta ako radnici budu nudili daleko veće produktivnosti nego što ih mogu ostvariti?

PATRICIA

To bi uništilo socijalizam i mi to nećemo dozvoliti. Mi smo riješili pitanje odgovornosti ljudi uvođenjem nove vrijednosti koju smo nazvali humanističke akcije. Porast ostvarene produktivnosti će nagrađivati radnike sa humanističkim akcijama a neispunjavanje obaveza radnika će biti kažnjeno pomoću humanističkih akcija.

TOM

Možete nam objasniti konkretno što su to humanističke akcije! Kakav će značaj imati?

GEORGE

Humanističke akcije će prikazivati koliko je čovjek doprinio stvaranju vrijednosti u društvu. Sve što ljudi učine dobro će biti nagrađeno pomoću humanističkih akcija. I obratno sve što ljudi čine loše će biti kažnjeno pomoću humanističkih akcija.

TOM

Uh, uh... Možete prikazati glavne principe po kojima će se raspodjeljivati te nagrade i kazne?

GEORGE

Da. Svaki čovjek će rođenjem dobiti jednaku količinu humanističkih akcija. Čovjek čovjeku treba biti najveća vrijednost i taj stav treba podržati pomoću humanističkih akcija.

TOM

Malo se gubim ovdje. Kad se čovjek rodi treba ga nagraditi?

PATRICK

Može se tako reći. Čovjek je osnova društva i njegova najveća vrijednost.

Tom se čudi.

PATRICK

(nastavlja)

Poslije toga ljudi će dobijati humanističke akcije za svoje privatno vlasništvo.

TOM

Zašto bi ljudi mijenjali svoje vlasništvo za humanističke akcije?

GEORGE

Što ljudi skupe više humanističkih akcija to će biti više cijenjeni u društvu. Također će imati veći dohodak, veću penziju i više će moći ostaviti svojim nasljednicima.

PATRICIA

(dodaje)

Te akcije će svima donositi dohotke i tako će osigurati egzistenciju svih ljudi.

TOM

A tako! Te će akcije onda biti vrlo značajne. (razmisli malo) Onda će biti veliki problem odrediti koliko vrijedi čovjek kad se rodi u odnosu na kapital?

PATRICK

Slažem se, to će sigurno biti veliki problem. Mi smo sve vrijednosti koje čovjek može ostvariti regulirali pomoću humanističkih akcija. Očekujemo velike teškoće u usvajanju te regulacije na državnom nivou ali na kraju vjerujemo da će se pronaći rješenje prihvatljivo za sve.

GEORGE

(dodaje)

Svaki kriminal može biti kažnjen gubitkom humanističkih akcija upotrebom postojećih zakona. Za veliko krivično djelo čovjek može izgubiti sve svoje humanističke akcije i upasti u negativnu vrijednost. To može biti neugodnije nego zatvor, pa zatvori više neće biti potrebni.

Tom se čudi ali ništa ne pita.

PATRICK

(dodaje)

Moguće je regulirati natalitet pomoću humanističkih akcija.

TOM

Da?

PATRICK

Ako je natalitet previsok moguće je kazniti roditelje sa više djece pomoću humanističkih akcija. To će smanjiti natalitet.

PATRICIA

(dodaje)

Humanističke akcije će se zarađivati i gubiti i pomoću ocjenjivanja među ljudima. Tako će ocjene ostaviti trajne posljedice na svakog čovjeka.

TOM

Kako to mislite?

PATRICIA

Kad čovjek dobije negativnu ocjenu u iznosu od jednog dolara on gubi jedan dolar taj mjesec. Ako izgubi akciju u vrijednosti od jedan dolar on će gubiti jedan dolar svaki mjesec doživotno.

GEORGE

(upada)

Humanističke akcije će usmjeriti ljude da se odnose odgovorno prema prema svojoj okolini, da stvaraju što veće vrijednosti i da ukinu

(MORE)

GEORGE (cont'd)  
 stvaranje bilo kakve štete. Tako će  
 se osigurati produktivna  
 orijentacija društva.

Gledateljka u četrdesetima podiže ruku.

TOM  
 Izvolite.

GLEDATELJKA  
 Gospodine Nelson, da li sam vas ja  
 dobro razumjela, vi namjeravate  
 pustiti kriminalce iz zatvora?

PATRICK  
 Da.

INT ZATVOR VEČE

Zatvorenici u svom dnevnom boravku gledaju televizijsku  
 emisiju „Idemo dalje“ i razrogače oči u čudu.

INT TV STUDIO JAVNE TELEVIZIJE VEČE

PATRICK  
 (nastavlja)  
 Na prvi pogled zatvorenici će to  
 rado prihvatiti ali na slobodi im  
 neće biti ugodno. Ukoliko su ti  
 ljudi počinili veliko krivično  
 djelo oni će upasti u negativnu  
 vrijednost humanističkih akcija. Za  
 sve takve ljude mi smo pripremili  
 specijalnu odjeću na horizontalne  
 crno bijele pruge. Sve od kupaćih  
 gaća pa do kaputa. (obraća se TV  
 režiji) Možete li molim vas pustiti  
 fotografije na monitoru?

Na monitoru se pojavljuju manekeni koji nose različite  
 odjevne predmete sve na horizontalne crno bijele pruge.

PATRICK  
 (nastavlja)  
 Bivši zatvorenici će uživati  
 slobodu kao i svi drugi ljudi ali  
 neće moći skinuti ovu odjeću. Ta  
 odjeće će svima govoriti o kakvim  
 se ljudima radi. To može biti  
 neugodnija kazna nego što je  
 zatvor. Oni će skinuti tu odjeću  
 tek kad ostvare pozitivnu

(MORE)

PATRICK (cont'd)  
 vrijednost humanističkih akcija. Za  
 to će se morati jako truditi radom  
 i dobrim ponašanjem u društvu. To  
 će biti efikasnija preventiva za  
 kriminal i korisnije rješenje za  
 društvo nego zatvor.

GLEDATELJKA  
 (postavlja drugo pitanje)  
 Među njima mogu postojati i  
 nepopravljivi kriminalci koji će i  
 dalje činiti zlo u društvu.

GEORGE  
 Ako takvih bude bilo oni će biti  
 liječeni u centrima za mentalno  
 zdravlje.

Jedan gledatelj u četrdesetim podiže ruku.

TOM  
 Izvolite.

GLEDATELJ  
 Dobro veče, moram priznati da mi se  
 ne sviđa to što uspoređujete  
 vrijednost čovjeka i kapitala  
 pomoću humanističkih akcija. Ispada  
 kao da čovjek ima cijenu

TOM  
 Tko će odgovoriti na ovo pitanje?

Patricia daje znak rukom.

PATRICIA  
 I danas se može vidjeti koliko  
 vrijedi čovjek. Na primjer po  
 visini kazne koju dobija ubojica.  
 To nije objektivna vrijednost nego  
 arbitraža koja sprečava ubistva i  
 zato je korisna. Ako definiramo  
 vrijednost čovjeka pomoću  
 humanističkih akcija to također  
 neće biti objektivna vrijednost ali  
 će biti jako korisna.

TOM  
 Zašto?

PATRICIA

Ako društvo prihvati čovjeka kao vrijednost svaki pojedinac će to isto učiniti. Ljudi će imati sa čime podnositi odgovornost društvu. Više će se međusobno cijeniti.

Jedan gledatelj u pedesetima podiže ruku.

TOM

Izvolite.

GLEDATELJ

Hoće li sva radna mjesta biti podložna konkurenciji radnika?

PATRICK

Ne, konkurencija se odnosi samo na javne kompanije. Kad bi se odnosile na privatne kompanije to bi praktično značilo otimanje privatnog vlasništva. Nema potrebe za time. Privatne kompanije neće biti dovoljno konkurentne sistemu radne konkurencije pa će se "dobrovoljno" (pokazuje znake navoda rukama) pridružiti javnim kompanijama.

Gledateljica u tridesetim podiže ruku.

TOM

Izvolite.

GLEDATELJICA

Hoće li se radna konkurencija primijeniti na mjesto predsjednika države?

PATRICIA

Izabrani javni radnici u principu ne podliježu radnoj konkurenciji. Mi možemo i tu otvoriti takmičenje ali ne vjerujemo da će biti kandidata. Predsjednici država će preuzeti upravu nad kompletnom ekonomijom države. Odgovornost koju će oni nositi će biti toliko velika da će se jedva netko usuditi javiti na izbore za predsjednika države a kamoli da mu otima posao. Biti će to potpuno drugačija situacija nego što je danas.

TOM  
 Ima li još pitanja?

Javlja se gledatelj iz publike kasnih pedesetih godina.

TOM  
 Izvolite

GLEDATELJ  
 Postoje radna mjesta gdje nije lako  
 ili je nemoguće odrediti  
 produktivnost. Kako će se za takva  
 radna mjesta radnici takmičiti?

PATRICK  
 Imate li neki primjer?

GLEDATELJ  
 Pa evo na primjer kako odrediti  
 produktivnost voditelja ove emisije  
 Toma Lawsons.

TOM  
 (se nasmije)  
 Kud ste baš mene pronašli?

PATRICK  
 Čak i najapstraktnija produktivnost  
 se uvijek može prikazati pomoću  
 koeficijenta porasta  
 produktivnosti. Recimo konkurent  
 voditelju Tomu može ponuditi veću  
 gledanost emisije u određenom  
 postotku. Ako ne ostvari povećanu  
 gledanost emisije tada će gubiti  
 humanističke akcije. Mi smo  
 razradili cijeli sistem koji  
 regulira odgovornost radnika pomoću  
 humanističkih akcija.

TOM  
 Nije li to prekomplikirano?

GEORGE  
 Može biti jako komplicirano ali  
 može biti i krajnje jednostavno.  
 Nije ni nužno da radnici definiraju  
 porast produktivnosti već je  
 dovoljno da se porast  
 produktivnosti podrazumijeva. Mi  
 smo naime kreirali još jednu  
 kategoriju koja utječe na moć  
 zapošljavanja. Nazvali smo je  
 koeficijent odgovornosti.



TOM  
Šta je sad to?

GEORGE  
(nastavlja)  
Veći koeficijent odgovornosti povećava radnu konkurentnost. Ako Tomov nasljednik udvostruči koeficijent odgovornosti on će duplirati svoju moć za dobijanje posla. Poslije toga svaka pozitivna ocjena koju dobije od ljudi će mu donijeti dvije humanističke akcije a svaka negativna ocjena će mu ih oduzeti. Ako Tomov nasljednik pogrešno procijeni svoje sposobnosti i dobije milijun negativnih ocjena on će izgubiti 2 milijuna akcija i najvjerojatnije će dobiti odijelo na crno bijele pruge.

PATRICK  
(upada)  
Tako nešto je teško za očekivati jer će ljudi imati pravo na ograničeni broj ocjena. Novi voditelj bi morao napraviti ogromnu pogrešku da bi ga milijun ljudi negativno ocjenilo. Poanta je u tome da sistem garantira boljem radniku da ide naprijed i zahtjeva od njega veliku odgovornost.

TOM  
Neće li vaš sistem širiti strah?

GEORGE  
Strah ne ali odgovornost da. Većina ljudi neće dobijati nikakve ocjene ili će dobijati ocjene od samo nekoliko ljudi ali svi moraju znati da se situacija može uvijek promijeniti. Radna mjesta će preuzimati samo radnici koji su sigurni da će znatno bolje obaviti posao nego postojeći radnici. Mi inače vjerujemo da će se promjene radnih mjesta najviše odvijati dogovorom između radnika.

TOM

Jako interesantno. Imamo pitanje preko telefona. Izvolite.

GLEDATELJ

(samo glas)

Dvadeset godina radim posao koji volim i sutra će doći neki klinac i reći da će raditi moj posao daleko bolje nego ja i da se ja lijepo pokupim. To tako neće moći.

PATRICIA

Niko vas ne može otjerati sa posla ako vi to ne dozvolite. Ako neko ponudi veću produktivnost ili odgovornost ili nižu cijenu rada i vi je prihvatite, vi ostajete na vašem poslu. Tržište rada će u stvari uvesti pravdu u sistem proizvodnje i raspodjele. Neće se više dogoditi da neko ima dobar posao i da na njemu zarađuje daleko više nego netko ko ima loš posao. Tržište rada će ujednačiti interes za svim poslovima.

TOM

Mislite da će ljudi podjednako željeti biti na primjer pjevači i rudari?

GEORGE

Nema razloga da tako ne bude. Danas veliki broj ljudi želi pjevati jer to može donijeti dobru zaradu i slavu a malo tko želi biti rudar jer je to prljav i slabo plaćen posao. Tržište rada će izjednačiti interes za pjevačkim i rudarskim pozivom.

TOM

Dobri pjevači mogu zaraditi milijune dolara. Mislite da će dobri rudari toliko zarađivati?

GEORGE

Dobri pjevači zarađuju toliko ne zato što jako dobro pjevaju nego zato što ljudi misle da to oni zaslužuju. Za to je kriv sistem u kojem živimo. Sistem koji nam ne

(MORE)

GEORGE (cont'd)  
 daje slobodu. Sistem koji nam je  
 nametnuo nezanimljive živote pa se  
 divimo svakom ko iskoči iz takvog  
 života. Kad se uvede radna  
 konkurencija sve će se promijeniti.  
 Mi ćemo raditi poslove koje ćemo  
 voljeti i neće nam pasti na pamet  
 da se divimo drugim ljudima. Tada  
 će ljudi shvatiti da najbolji  
 pjevači nisu toliko bolji od  
 ostalih. Oni neće biti ništa više  
 cijenjeni od drugih ljudi.

PATRICK  
 (dodaje)  
 Rudari će zarađivati više i to će  
 izjednačiti interes za oba  
 zanimanja.

TOM  
 Imamo još jedno pitanje od  
 gledatelja preko video telefona.  
 Izvolite.

Na televizijskom monitoru u studiju se pojavljuje lik  
 gledatelja u četrdesetim godinama koji postavlja pitanje.

GLEDATELJ  
 Dobro veće vam želim. Imate jako  
 interesantne prijedloge ovdje.

TOM  
 Hvala lijepa. Molim vas postavite  
 pitanje.

GLEDATELJ  
 (samo glas)  
 Danas obrazovanje i radno iskustvo  
 imaju glavnu ulogu pri  
 zapošljavanju. Kako ćete to  
 uskladiti sa konkurencijom  
 produktivnih ponuda na tržištu  
 rada?

TOM  
 Hoćete vi gospodine Nelson  
 odgovoriti na ovo pitanje?

PATRICK  
 Mi mislimo da ne treba uvjetovati  
 ničije zapošljavanje posjedovanjem  
 diplome. Diploma nije dovoljna

(MORE)

PATRICK (cont'd)  
garancija znanja. Novi sistem će  
razviti tako veliku odgovornost za  
poslove koji radnici obavljaju da  
nikome neće pasti na pamet da se  
javi za radno mjesto za koje nema  
dovoljno znanja.

GEORGE  
(upada)  
Moram ovdje istaknuti da je danas  
prihvaćeno znanje u stvari velika  
prepreka za razvoj čovječanstva.

TOM  
Zašto tako mislite?

GEORGE  
Zato što je tako. Kad ste čuli da  
je neka društvena teorija  
unaprijedila svijet? Filozofi su  
samo različito tumačili ovaj svijet  
ali od njihovog rada koristi nema.  
Da ima onda bi društvo bilo dobro.

TOM  
Društvo se razvija!

PATRICK  
Samo tehnički. Nikad nismo  
nezdravije živjeli, nezdravije se  
hranili, više oboljevali. Kriminal  
je u porastu, ratova ima više,  
nezadovoljstvo u društvu raste.  
Današnje društvo je agresivno i  
okrutno kao i prije hiljadu godina.

TOM  
To samo znači da moramo više  
razvijati nauke.

PATRICK  
(negoduje klimanjem glave)  
Naučnici nisu u stanju dati nikakvo  
rješenje za probleme današnjeg  
društva. Društvene nauke su  
beskorisne.

TOM  
Malo pretjerujete.

PATRICK

Ne ja sam previše suzdržan.  
Naučnici društvenih nauka  
sprečavaju razvoj društva isto kao  
što su to činili srednjevjekovni  
popovi. Jedini napredak leži u tome  
što nemaju moć da nas spale na  
lomači.

Tom se nasmije na to.

GEORGE

(upada)

Malo je zanimanja koje se ne može  
savladati za godinu dana studija  
ili manje, a mi imamo obavezan  
sistem obrazovanja koje traje  
najmanje 12 godina. Mi mislimo da  
je najmanje 90% znanja koje se  
danas predaje u školama potpuno  
beskorisno.

TOM

Hrabra izjava. Možete li je  
obrazložiti?

GEORGE

Ono što se u školama najviše uči i  
nagrađuje jest poslušnost  
autoritetima. Ne može se društvo  
tako razvijati.

TOM

Ukinut ćete škole?

PATRICIA

Naravno da ne. Naprotiv, mi ćemo  
omogućiti pristup svakome do svake  
škole. Ali škola treba slijediti  
interes studenata a ne obratno. Ako  
studenti ne vole školu onda je ona  
beskorisna tortura koja šteti  
razvoju čovjeka. Mi se zalažemo za  
to da studenti pohađaju nastavu  
koju žele. Praksa će najbolje  
pokazati koje znanje je potrebno.

Kamera hvata jednog učenika u publici koji je razrogačio oči  
od iznenađenja a zatim zadovoljno protrlja ruke.

TOM

Ima li još pitanja?

Jedna gledateljka u četrdesetim diže ruku da postavi pitanje?

TOM

Izvolite.

GLEDATELJKA

Škole ne pripremaju studente samo za rad nego i na život.

PATRICK

(sarkastično)

O to tek jako dobro rade. Zato i živimo u tako dobrom društvu. (kraj sarkazma) Škola nikad nije uspjela naučiti ljude osnovno pravilo: „Ne čini drugima ono što ne bi volio da drugi tebi čini“. Ljudi su ga počeli savladavati tek nedavno uz pomoć ocjenjivanja među ljudima.

TOM

Imamo pitanje preko telefona. Izvolite.

GLADATELJ

Što ako neki luđak kaže da je pilot iako nikad nije bio u avionu? Ne mislite da će diplome ipak biti potrebne?

PATRICIA

Mi se zalažemo za slobodan pristup do svakog radnog mjesta koji birokracija ne dozvoljava. Mi smo uvjereni da će odgovornost koju socijalizam traži prisiliti ljude da imaju više nego dovoljno znanja za posao koji žele obavljati. Ovdje govorim o normalnim ljudima. Luđaci će se liječiti i neće moći raditi na poslovima koji mogu ugroziti živote ljudi.

TOM

(kaže dobronamjerno)

Nisam siguran da ćete sa takvim stavovima privući puno ljudi na svoju stranu.

PATRICK

Mi smo svjesni da mnogi naši stavovi mogu naići na otpor ljudi

(MORE)

PATRICK (cont'd)  
 jer okrećemo naglavce mnoge  
 principe na koje su ljudi navikli.  
 Ali mi nemamo izbora. Mi moramo  
 prikazati ono što nije dobro i  
 raditi na tome što je dobro sa  
 željom da to ljudi prihvate.

TOM  
 Mislite da će prihvatiti?

PATRICK  
 Da. Tržište rada će eliminirati  
 privilegije, korupciju, nemoral i  
 zlo u današnjem društvu. Ljudi će  
 birati poslove koje više vole i  
 tako će daleko više uživati u radu  
 nego što to mogu danas. Ljudi će  
 postati vrijednost jedni drugima.  
 Nije li to vrijedno prihvaćanja?

TOM  
 Pri kraju smo emisije. Možete nam  
 dati neki zaključak?

PATRICIA  
 Mi svoj rad baziramo na čovjeku.  
 Zato smo i osnovali humanističku  
 partiju. Razvili smo ideju koja će  
 čovjeku dati dobar život. Tu ideju  
 je potrebno razviti u sistem koji  
 dobro radi. U ovom trenutku mi  
 tražimo podršku naroda da nam  
 dozvoli upotrebu novčanih sredstava  
 za istraživanje i razvoj  
 socijalizma. Potrebno je precizno  
 definirati socijalizam, zakone i  
 istražiti mnoštvo scenarija prije  
 implementacije.

TOM  
 Mislite da će vas narod podržati

PATRICIA  
 Da. Narod će podržati naša  
 istraživanja ali ne odmah. Treba  
 vremena za to.

TOM  
 Trebate privući glasove ljudi?

PATRICIA

Sigurno. Mi vjerujemo da će biti potrebno mnoštvo diskusija da bi svima postalo jasno o čemu govorimo.

TOM

Ići ćete na referendum?

PATRICIJA

Naravno. Referendum će biti otvoren dok ne pobijedi opcija za ili protiv prihvatanja studije. Ali mi znamo da protivnici socijalizma ne mogu skupiti dovoljno glasova. Proces koji smo započeli je nezaustavljiv.

TOM

Kada ćete to učiniti?

PATRICIJA

Od ovog trenutka u centru za socijalna ispitivanja postavljen je referendum sa pitanjem svim ljudima da li prihvaćate razvoj terije socijalizma?

TOM

A implementacija?

PATRICIJA

Isto će biti raspisan referendum. Prihvatanje ili odbijanje socijalizma će zahtijevati najmanje dve trećine glasova od broja ljudi koji glasaju i najmanje pola glasova od ukupnog broja glasača. Pobjeda socijalizma je samo pitanje vremena. Možda će nam trebati 5 ili 50 godina ali uspjet ćemo jer je socijalizam jedino dobro rješenje.

TOM

Hoćete pitati parlament?

Patricija prepušta odgovor Georgu.

GEORGE

Naravno, ali mislimo da ćemo parlament lakše privući na svoju stranu nego narod.



TOM

Zašto?

GEORGE

Naša opozicija je pod velikim utjecajem kapitala. Mi vjerujemo da će nova ekonomija prisiljavati privatni kapital da nam se pridruži. Oni će tako postati najveći humanistički akcionari u stabilnoj socijalističkoj privredi. Tako će na najbolji način sačuvati vrijednosti koje posjeduju.

PATRICK

(upada)

Ja bih ovako zaključio: Socijalizam će spasiti čovječanstvo od socijalnog zla. Utjecaj socijalizma na čovječanstvo će biti tako velik da će se sve prije implementacije nazivati barbarizam a sve od implementacije će se nazivati civilizacija.

George pričekava malo da privuče pažnju. Gleda u kameru obraćajući se svim gledateljima.

GEORGE

Dragi ljudi, kad shvatite što vam stvarno treba u životu vi ćete sav novac od dohodaka izdvojiti za poreze. Tada će sva roba i usluge postati besplatne. To će biti komunizam, Raj na Zemlji, najbolji mogući socijalni sistem. Čovječanstvo će postati jedna velika dobra porodica. Život će biti ljepši od najsmionijih snova.

U studiju nastane muk. Iznenađenje je tako veliko da je voditelj Tom ostao bez riječi. Nešto govori rukama, ni on sam ne razumije šta. Niko nema pitanja, niko ništa ne odgovara. Muk traje neko vrijeme a zatim se pojavljuje odjavna špica emisije.

NASTAVAK JE U IZRADI.